

2026

RUSSIAN CONFERENCE

SAINT
PETERSBURG,
RUSSIA

Google
scholar

zenodo

Microsoft
Academic

C O P E

OpenAIRE

28RD

September

2026

CONFERENCE

TOPICS

- Education
- Social Sciences
- Humanities
- Medical Sciences
- Management

Submit Your
Manuscript
Today...

A conference for the Educators

International Conference
on Education, Psychology
and Humanities

WWW.ECONFERENCEZONE.ORG

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

ERTAKTERAPIYA TEXNOLOGIYASINING RIVOJLANISH TARIXI VA UNING TA'LIMY JARAYONDAGI AHAMIYATI

Muxiddinova Dilfuza Sherdor qizi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va
mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning
malakasini oshirish instituti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya

Maqolada ertakterapiyaning tarixiy shakllanishi, nazariy asoslari va maktabgacha ta'limdagi pedagogik imkoniyatlari yoritilgan. Ertaklarning bolalarda ijtimoiy, hissiy-axloqiy va metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, ertakterapiyaning turlari, rivojlanish bosqichlari hamda ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llashning ahamiyati bayon etilgan.

Kalit so'zlar: ertakterapiya, maktabgacha ta'lim, xalq og'zaki ijodi, ijtimoiy ko'nikmalar, metakognitiv ko'nikmalar, empatiya, axloqiy tarbiya, psixopedagogik yondashuv.

So'nggi yillarda O'zbekistonda ta'lim-tarbiya tizimini tubdan isloh qilish, bolalarning har tomonlama intellektual va ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish yo'lida qator tizimli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Bu islohotlar doirasida maktabgacha ta'lim sohasi ham sifat va mazmun jihatidan sezilarli yangilanishga yuz tutdi. Shu o'rinda 2024 yil 30-sentabr sanasida PF-152-sonli Prezident farmonida Maktabgacha ta'lim sifati va samaradorligini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida farmon. Ushbu farmon bilan maktabgacha ta'lim tashkilotlarining direktori o'rinbosariga ta'lim sifatini ta'minlash, pedagog

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish, ta'lim va tarbiya jarayonlariga innovatsiyalarni joriy qilish vazifalari yuklatilganligini alohida qayd etish lozim. Ushbu qarorlar ta'sirida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonining metodik asoslarini qayta ko'rib chiqish, xususan, bolalarda kognitiv va metakognitiv ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan kompleks psixopedagogik yondashuvlarni ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish zarurati yuzaga chiqmoqda.

Ertakterapiyaning ustunlik jihatlari shundaki, u bola ongida obrazli voqealar va qahramonlar orqali hayotiy tanlovlarni aks ettirish, shaxsiy qarorlar qabul qilish, muloqotga kirishish va empatiya ko'rsatish ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Aynan mana shu jihatlari ijtimoiy hamda metakognitiv ko'nikmalarni shakllantirishda ertakterapiyani samarali pedagogik vositaga aylantiradi.

Shunday ekan, ertakterapiyaning metodik imkoniyatlarini chuqur o'rganish, uni ta'lim-tarbiya jarayoniga tizimli ravishda tatbiq etish va ijtimoiy tarbiyaning uzviy elementi sifatida rivojlantirish nafaqat ilmiy, balki amaliy ahamiyatga ham egadir.

Ertakning ildizlari insoniyatning qadimiy og'zaki ijodiyotiga borib taqaladi. Arxeologik topilmalar va etnografik tadqiqotlarga ko'ra, insoniyat ilk jamiyatlaridan boshlab ertak, rivoyat, afsona kabi og'zaki janrlar orqali hayot tajribasi, axloqiy qadriyatlar, mehnat ko'nikmalari va dunyoqarashni yosh avlodga yetkazgan. Bu janrlarning shakllanishi dastlab diniy, ma'rifiy va ijtimoiy-falsafiy ehtiyojlarga bog'liq bo'lgan. Ertaklar avval og'zaki shaklda, marosimlarda, yig'inlarda, tunli suhbatlarda aytilgan. Shuning uchun ham ularning syujetlari asosan obrazlar, ramzlar va fantaziyaviy elementlarga boy bo'lib, ular bolalarning tasavvurini kengaytirish, hissiy dunyosini boyitish va axloqiy mezonlarni anglashda muhim rol o'ynagan. Ushbu ertaklar orqaligina

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

bola o‘z jamiyatidagi qadriyatlar va me‘yorlarni o‘rganar, ijtimoiy rollarni shakllantirar edi.

“Xalq og‘zaki ijodi o‘zbek xalqining tarbiyaviy, estetik, ruhiy hamda ta’limga oid qarashlarini turli xil adabiy obrazlar ifodasida namoyon etuvchi namunalaridan biri bu ertakdir.”[3]

Maktabgacha yoshdagi bolalarda xayoliy tafakkur, tasavvur hamda fantaziyaning oshib borishida ertaklarning o‘rni beqiyos ekanligi F.Qodirova tomonidan alohida e’tirof etib o‘tilgan. Ushbu adabiy matnlar bolajonlar qalbida insonni sevish, adolatlilik va beqiyos axloqiy jihatlarni hamda ertaklarda tasvirlangan qahramonlarning zulm va yovuzlikka zarba berish kabi ijobiy his-tuyg‘ularni egallaydilar.[7]

“Ertaklar xalqning ko‘ngil oynasi bo‘lib, ularda xalqning orzu-umidlari, armonlari, ezgu niyatlari, ichki kechinmalari yorqin aks etadi. Ertaklar vositasida yosh avlod go‘zallikni anglash, uni qadrlash ruhida tarbiyalanadi. Xalq og‘zaki ijodining boshqa turlari singari, ertaklar mana shu jihatdan ham jamiyat hayotida muhim rol o‘ynaydi. [8]

Ertaklar insoniyat ma’naviy merosining qadimiy qatlamlaridan biridir. Mahmud Qoshg‘ariy o‘zining 1074-yilda yozilgan “Devonu lug‘ot-it-turk” asarida “ertak” so‘zini “etuk” shaklida tilga olgani bu janrning ildizi juda uzoq tarixga ega ekanidan dalolat beradi. Bu esa ertakning nafaqat badiiy, balki etnolingvistik va tarbiyaviy qadriyat sifatida qadim zamonlardan buyon mavjud bo‘lib kelganini ko‘rsatadi.[5]

“O‘zbek xalq ertaklari” nomli to‘plamda esa ko‘plab avlodlarning ma’naviy kamolotiga xizmat qilgan, bolalik davrining murabbiysi bo‘lgan afsonaviy hikoyalar jamlangan. Ushbu ertaklarda bolalar ongiga singdirilishi zarur bo‘lgan hayotiy-axloqiy tushunchalar – masalan, rostgo‘ylik, halollik, mardlik, vijdonlilik kabi g‘oyalar obrazlar orqali ifoda etiladi. “Yolg‘on gapirma”,

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

“o‘g‘irlik qilma”, “nomard bo‘lma”, “inson haqini poymol qilma” kabi axloqiy me‘yorlar ertaklarda oddiy so‘zlar bilan, ammo chuqur ma‘naviy mazmunda ifodalangan.

Shuningdek, ertaklar o‘zining universalligi va o‘ziga xos badiiy obrazlari orqali har bir davr kishisiga, ularning dunyoqarashi va ruhiy ehtiyojlariga muvofiq tarzda murojaat qiladi. Binobarin, ertakda mujassam bo‘lgan ezgulik, haqiqat, adolat kabi qadriyatlar hech qachon o‘z dolzarbligini yo‘qotmaydi. Ular har bir davr kishisining qalbiga go‘yo ko‘zgu tutgandek ta’sir etadi.

Folklorshunos olimlar G. Jahongirov va M. Aflalov o‘z tadqiqotlarida ertak janrining tarixiy shakllanishi va termin sifatida mustahkamlanishiga alohida e’tibor qaratganlar. Ularning ta’kidlashicha, “ertak” so‘zining aynan folklor janri nomi sifatida qachondan boshlab ishlatila boshlangani aniq ko‘rsatilmagan bo‘lsa-da, bu atama xalq og‘zaki ijodining eng qadimiy janrlaridan birini anglatadi. Tilshunoslik jihatidan “ertak” so‘zining ildizi qadimiy turkiy tillarda “qayt qilish”, “so‘zlab berish”, “hikoya qilish” kabi ma’nolarni bildirgan.

Xalq og‘zaki ijodi namunalari bo‘lmish ertak, maqol, tez aytish, matallar, laparlar va boshqalarining nafaqat o‘zbek folklore san’atida balki jahon adabiyotida ham o‘z o‘rni va taraqqiy etish yo‘li mavjud.

O.V. Volkova o‘z tadqiqotlarida “ertak” atamasi ilk bor XVII asrda og‘zaki she’riy matnlar majmuasi sifatida qo‘llana boshlanganini qayd etadi. XIX asrning o‘rtalarigacha ertaklar faqat quyi ijtimoiy qatlamlar va bolalarga xos deb qaralgan. Biroq hozirda ertaklar og‘zaki nasriy folklor shakli, hamda adabiy janr sifatida e’tirof etilmoqda.

XIX asr oxirlarida ertaklarning o‘xshash motivlari turli xalqlarda qanday paydo bo‘lgani haqida bir nechta ilmiy maktablar shakllandi. Ulardan biri “hind nazariyasi” bo‘lib, barcha asosiy ertaklar va ularning obrazlari Hindistonda paydo bo‘lib, Yevropaga yoyilgan deb hisoblaydi (T. Benfey). “Vavilon nazariyasi”

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

bo'yicha esa ertaklarning ilk shakli Vavilonda yuzaga kelib, O'rta Osiyo orqali Yevropaga tarqalgan (A. Yensen, E. Shtukken). "Ko'p markazli nazariya" esa ertaklarning bir markazdan emas, balki turli xalqlarda mustaqil ravishda shakllanganini ilgari suradi. Bu yondashuvni Finlandiya maktabi (K. Kron, A. Aarne) qo'llab-quvvatlagan.[4]

Bugungi kunda jahonda ertakterapiya uslubining shakllanishida quyidagi olimlarning hissasi katta: D.B. Elkonin, L.S. Vygotskiy, K.G. Jung, B. Bettelheim, M.L. von Franz, S. Kopp, E. Fromm, E. Bern, N. Pezeshkian, A. Gnezdilov, T.D. Zinkevich-Evstigneeva, I. Vachkov, N. Kiseleva, A. Osipova va boshqalar. Ushbu olimlar ertakni nafaqat tarbiyaviy, balki psixokorreksion vosita sifatida talqin qilib, bolalarning individual rivojlanishidagi muhim omil deb baholaganlar.

Zamonaviy amaliy psixologiyada ertakterapiya 1990-yillardan boshlab mustaqil korreksion-metodik yondashuv sifatida shakllana boshlagan bo'lsa-da, uning ildizlari insoniyat tarixining ancha qadimgi qatlamlariga borib taqaladi. Ilmiy manbalar shuni ko'rsatadiki, allaqachon XVIII asrning o'zida ertaklar ustida nazariy izlanishlar olib borilgan.

Xususan, Yevropa kontekstida Grimm aka-ukalar o'z faoliyatida xalq og'zaki ijodi namunalarini tizimlashtirib, ularni tarkibiy tuzilmasi va semantik mazmuni nuqtayi nazaridan chuqur tahlil qilishga uringanlar. Shu bilan birga, Fransuz adabiyoti namoyandasi Sharl Perro tomonidan ertak janrining adabiy shakllari ustida olib borilgan ishlanmalar e'tiborga molikdir. Aynan shu davrda I.G. Herder va K.F. Morits singari faylasuflar ertaklarni qadimgi mifologik dunyoqarashlarning ifodaviy shakli, diniy va arxetipik timsollarning ramzi sifatida baholaganlar. Shunday qilib, ertakterapiya yangi metod sifatida shakllangan bo'lsa-da, u o'z asosi va mazmun-mohiyatini qadimdan shakllangan madaniy, falsafiy va folkloriy qarashlardan oladi.

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

Keyinchalik ertakterapiya ilmiy-amaliy metod sifatida D. Brett tomonidan rivojlantirila boshlandi. Uning “Annie Stories” nomli qisqa hikoyalari orqali bolalar real hayotdagi muammoli vaziyatlarni ertak kontekstida anglab yetish imkoniyatiga ega bo‘lishdi. XX asr oxirlariga kelib, ukrainalik olim M. Molitskaya tomonidan “Bajki terapeutyczne” (“Terapevtik ertaklar”) to‘plami nashr etilishi bilan bolalar psixologiyasida ertak terapiyasi uslubiga bo‘lgan yangicha ilmiy yondashuv boshlangan. Ushbu yondashuvdan ilhomlanib, turli mualliflar maktabgacha ta’lim muassasalari, bolalar kutubxonalari va boshlang‘ich maktablar uchun maxsus ertakterapevtik materiallar yaratish faoliyatini yo‘lga qo‘yishgan.[6]

Ertaklar bolalar hayotida beqiyos tarbiyaviy va psixologik ahamiyat kasb etadi. Korney Chukovskiy o‘zining “*От двух до пяти*” nomli asarida bolalar tafakkuri va so‘z ijodkorligining shakllanishida ertaklarning o‘rni haqida chuqur tahliliy fikrlar bildiradi. Unga ko‘ra, ertak — bu bolalikning tabiiy ehtiyojidir. Bu ehtiyoj bolaning tashqi dunyoni ramziy obrazlar orqali anglash, his-tuyg‘ularini ifodalash, emotsional ziddiyatlardan xalos bo‘lish kabi ichki ehtiyojlaridan kelib chiqadi.

T.D. Zinkevich-Evstigneeva tomonidan ishlab chiqilgan tasnifga ko‘ra, ertaklar terapevtik maqsadda qo‘llanilish xususiyatiga qarab bir nechta yo‘nalishlarga ajratiladi. Jumladan, ular badiiy (xalq og‘zaki ijodi va mualliflik asosidagi), psixoterapevtik, psixokorreksion, didaktik va meditatsion turlarga bo‘linadi. Har bir yo‘nalishning o‘ziga xos maqsadi, strukturasi va amaliy imkoniyatlari mavjud bo‘lib, ular psixologik-pedagogik faoliyatda farqlangan holda qo‘llaniladi.[7] Muallif ertakterapiya konsepsiyasining shakllanish jarayonini to‘rtta asosiy tarixiy bosqichga ajratadi:

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

1. Og‘zaki xalq ijodi bosqichi — bu davrda ertaklar axloqiy me‘yorlar va hayotiy tajribalarni yoshlarga yetkazish, ularni ijtimoiy hayotga tayyorlashda vosita bo‘lgan. Ertaklar shu tariqa ijtimoiy va ma‘naviy merosning og‘zaki shaklida avloddan avlodga o‘tgan.

2. Ilmiy-tahliliy bosqich — ushbu davrda ertaklar tizimlashtirilib, ularning tarkibi, mazmuni va tarqatilish shakllari tadqiq etila boshlandi. Masalan, Yevropada Grimm aka-ukalari, Fransiyada Sharl Perro, Rossiyada esa A.N. Afanasev xalq ertaklarini yig‘ish va o‘rganishga katta hissa qo‘shdilar.

3. Psixotexnik yondashuvlar bosqichi — bu davrda ertaklar psixologik tahlil obyekti sifatida o‘rganila boshladi. Z. Freyd ertaklarni inson ongsizligining ifodasi sifatida tushuntirgan bo‘lsa, K.G. Jung ularni kollektiv ongsizlikdagi arxetipik ramzlar sifatida talqin qilgan. Jungning izdoshi M.L. fon Frants esa ertaklarning semantik boyligi ularning og‘zaki shaklda qayta-qayta aytilishiga bog‘liqligini ta’kidlaydi.

4. Integrativ bosqich — bu bosqichda ertakterapiya turli psixologik va pedagogik metodlar bilan uyg‘unlashtirilib, kompleks terapevtik tizim sifatida shakllantirila boshlandi. Ertak endilikda nafaqat tarbiyaviy, balki psixokorreksion va diagnostik vosita sifatida ham foydalanilmoqda.

Ertakterapiyaning rivojlanishi, albatta, ertaklarning o‘ziga xos antropologik va madaniy ildizlariga ham borib taqaladi. XVIII asrda Aka-uka Grimmlar va Sharl Perro kabi olimlar xalq ertaklarini to‘plash va tahlil qilish asosida bu janrning ijtimoiy va ruhiy ta’sirini o‘rganishni boshlaganlar. I.G. Herder esa ertaklarni qadimiy e’tiqodlarning ramziy ko‘rinishi sifatida talqin qilgan.

XIX asrda ilmiy maktablar ertaklar qayerda vujudga kelganiga oid turli nazariyalarni ilgari surganlar. Jumladan:

- **“Hind nazariyasi”**: barcha asosiy ertaklar Hindistonda vujudga kelgan (T. Benfey);

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

• **“Bobil nazariyasi”**: ertaklar markazi Bobil bo‘lib, Kichik Osiyo orqali Yevropaga tarqalgan (A. Yensen, H. Vinkler, E. Shtukken);

• **“Ko‘p markazli nazariya”**: ertaklar turli xalqlarda mustaqil shakllangan, yagona manbani aniqlash mumkin emas (Fin maktabi – K. Kron, A. Aarne)

Zamonaviy pedagogikada ertaklar faqat bolalar uchun mo‘ljallangan ko‘ngilochar janr sifatida emas, balki ularning psixososial rivojiga bevosita ta’sir ko‘rsatadigan vosita sifatida qaralmoqda. Mashhur yozuvchi G.X. Andersenning ayrim asarlari aynan kattalar uchun yozilganini hisobga olsak, ertaklar uzoq vaqt davomida inson ruhiy olamini tartibga solish, hayotiy tanlovlarni tushuntirish, empatiya va axloqiy me’yorlarni singdirish vositasi bo‘lib kelganini anglash mumkin. [9]

Bolaligimizda ertak qahramonlari bilan birga mudom yaxshilik va yovuzlik, sahiylik va xasislik, mardlik va qo‘rqoqlik, rahmdillik va bag‘ritoshlik, vafo va xoinlikni bir-biridan farqlashni o‘rganganmiz. Aynan mana shu sehrli hihoyalar o‘y-xayollarimiz, psixologik dunyoqarashimizni shakllantirib, orzu qilishga o‘rgatgan va beixtiyor o‘zimizni ertak qahramoni o‘rniga qo‘yib, u bilan birga haqiqatni anglash va eng mushkul holatlardan ham sharaf bilan chiqib ketish choralarni topishga yordam berib kelgan.[2]

Ertaklar – xalqning asriy tajribasini aks ettiruvchi, badiiy tasvirlar orqali voqealarni yorituvchi vosita bo‘lib, ular bolaning emotsional, axloqiy va estetik tarbiyasida beqiyos ahamiyatga ega. Ertaklar orqali bola yaxshilik va yomonlikni farqlashni, muammolarni hal qilishni va empatiya ko‘rsatishni o‘rganadi [11]

Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda axloqiy ruhni shakllantirishda xalq ertaklarining tarbiyaviy salohiyatidan foydalanish samarali bo‘lishini Abdurahimova D.A. ta’kidlaydi. Unga ko‘ra, ertaklar orqali bolalar nafaqat obrazlarga his-tuyg‘u bilan bog‘lanadi, balki ertakdagi ma’naviy qadriyatlarni o‘z ongida qabul qiladi. Shu tarzda, bolalar adolat, halollik, rahmdillik kabi

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

qadriyatlarni ertak obrazlari orqali his etib, soʻz bilan emas, balki ichki tajriba orqali oʻzlashtira boshlaydilar. Abdurahimova D.A bu jarayon orqali bolalarda axloqiy ong shakllanishi, oʻz-oʻzini baholash va boshqalar bilan munosabatda ijobiy amaliy harakatlar paydo boʻlishini taʼkidlaydi.[1]

Yakuniy xulosa sifatida taʼkidlash joizki, ertakterapiyaning shakllanish tarixi qadimiy ogʻzaki ijod anʼanalari, xalq pedagogikasi va psixologiya fanining rivojlanish bosqichlari bilan chambarchas bogʻliqdir. U dastlab terapevtik va tarbiyaviy vosita sifatida qoʻllanilib, vaqt oʻtishi bilan metodik jihatdan boyib, zamonaviy psixopedagogik texnologiyalar bilan uygʻunlashgan. Ertakterapiyaning metodik mohiyati — ertakning obrazli, syujetli va emotsional imkoniyatlaridan foydalanib, bolalarning hissiy-idrok faoliyatini rivojlantirish, ijtimoiy moslashuvini taʼminlash va shaxsiy fazilatlarini shakllantirishdan iboratdir. Ushbu metod bolalarda ham empatiya, ham muloqot madaniyati, ham ijobiy xulq-atvor meʼyorlarini singdirishda samarali vosita boʻlib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahimova D.A. Xalq ogʻzaki ijodi namunalari vositasida maktabgacha yoshdagi boalarni maʼnaviy-axloqiy tarbiyalash tizimini takomillashtirish. Pedagogika fanlari boʻyicha fan doktori.Toshkent, 2019. – 275 sahifa.153-154 betlar
2. Ahmedova Z. Ertak-terapiya. Uslubiy qoʻllanma. T.:2018.- 112 b
3. Jahongirov Gʻ, Aflalov M. Oʻzbek xalq ogʻzaki ijodi. – Toshkent: Oʻqituvchi, 1980. – B. 45–46
4. Kazachiner O., Boychuk Yu., Halii A. Fairy-tale therapy: scientific and methodical aspects. Monograph. Primedia elaunch, Boston, USA, 2022-142.
5. Mahmud Qoshgʻariy. Devonu lugʻot-it-turk. 1-jild. – Toshkent: Fan, 1960. – B. 89 bet

International Conference on Education, Psychology and Humanities

Hosted Online from Moscow, Russia

Date: 28th September, 2026

Website: <https://econferencia.com>

6. Molicka, M. Bajki terapeutyczne. Poznań: Media Rodzina, 2022.13 bet
7. Qodirova F.R, Maktabgacha pedagogika//Toshkent.2019y. 244 bet
8. Rixsiyeva L. Oqshom ertaklari 5/L. Rixsiyeva. - Toshkent, “Adabiyot uchqunlari”. 2015. 32 bet
9. Sotiropoulou E., Kasapi C. Fairy Tale as a Pedagogical Tool for Children under the Age of 3: Educators’ Views and Practices. Global Journal of Educational Studies, 2022, Vol. 8, No. 2, pp. 1–11.
10. Zinkevich-Evstigneeva T. D. Основы сказкотерапии [Fundamentals of fairytale therapy]. СПб.: Речь, 2010. – s. 9–10
11. Рахимова С.С. Ижтимоий кўникмаларни шакллантиришда бадий адабиёт воситаларидан фойдаланиш. // Мактабгача таълим, 2020. — №2. — Б. 116–121-b